

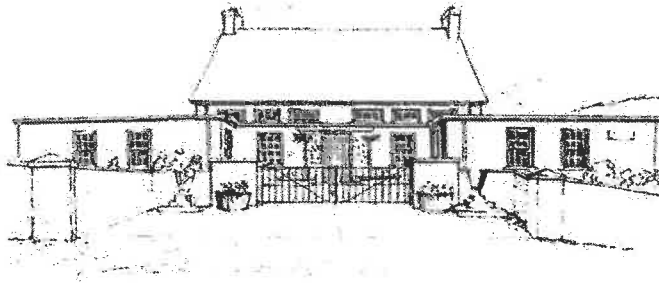
Roll No: 18491V.

Tel: (023) 8849 700

E-Mail: secretary@gurraneasigns.com

Web: www.gurraneasigns.com

Twitter @Gurraneasig_NS

Gurraneasig N.S.

Kilbrittain,

Co. Cork

P72 YP78.

Gurraneasig NS Whole School Plan

Gaeilge

1. Réamhráiteas

Rinneadh athbhreithnú ar an bplean Gaeilge seo i rith na scoilbhliana 2021/2022. Bhí an fhoireann go leir páirteach ann agus thug cuiditheoir le Curaclam Teanga na Bunscoile cabhair chomh maith nuair a bhí sé anseo ag deanamh ceardlann.

Tá gá leis an bplean seo

- chun cabhru linn an caraclam a chur i bhfeidhm.
- chun an plean a bhí againn a mheas.
- i dtreo is go mbeidh leanúnachas ó rang go rang.
- chun an cur chuige cumarsáideach a chur i bhfeidhm sa scoil.

2. Fís

Tá súil againn go bhfoghlaimoidh na daltaí an Gaeilge go héifeachtach agus le taitneamh agus go mbeidh siad ábalta an Gaeilge a úsáid go cumarsáideach mar theanga. Mar sin is í an fhís atá againn ná go mbeidh grá agus meas ag na daltaí ar an nGaeilge agus iad ag fágáil an scoil seo in ann leanúint ar aghaidh leis an nGaeilge sa mheánscoil.

3. Aidhmeanna

Is iad na príomh aidhmeanna atá againn do Gaeilge sa scoil seo ná:

- Úsáid na gaeilge mar ghnáth-theanga chumarsáide a chur chun cinn.
- Dearcadh dearfach i leith na Gaeilge agus spéis agus dúil inti a chothú.
- Taitneamh a bheith le baint as foghlaim na Gaeilge.
- Cumas éisteachta agus labhartha an pháiste a fhorbairt agus a m(h)uinín chun an Ghaeilge a úsáid a chothú.
- Cumas léitheoireachta agus scríbhneoireachta an pháiste a chothú ag leibhéal a oireann dó/di féin agus don chineál scoile.
- Éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht a fhorbairt ar bhealach comhtháite.

- Feasacht teanga agus feasacht cultúir a chothú.
- Cúram a dhéanamh d'fhorbairt shóisialta, chognaíoch, mhothúcháin, shamhlaíoch agus aeistéitiúil an pháiste.
- Cur le líofacht, le cruinneas, foghraíochta agus le saibhreas teanga an pháiste.

4. Cur Chuige Cumarsáideach

- Déanann na múinteoirí iarracht úsáid a bhaint as an nGaeilge chomh minic agus is féidir i rith an lae.
- Déanann na múinteoirí iarracht úsáid a bhaint as an nGaeilge i rith ranganna eile m.sh. treoracha a thabhairt san chorp oideachas, ealaíon srl.
- Feidheamma teanga áirithe a mhúineadh do na páistí chun cumas a thabhairt dóibh an Ghaeilge a úsáid comh minic agus is féidir i rith an lae.

5. Snáitheanna an Churaclaim- Forbrófar na snáitheanna ar bhealach comhtháite ach luaitear anseo thíos na príomhghnéithe a bhaineann le gach snáithe.

(a) Teanga ó Bhéal

- Labhairt go neamhfhoirmiúil chomh minic agus is féidir i rith an lae - Sa rang/scoil - am lóin, treoracha, beannachtaí.
- Labhairt go foirmiúil sa cheacht - páistí ag labhairt go simplí faoi na topaicí agus na téamaí a bhfuil spéis acu féin iontu.

(b) Léitheoireacht

- Tosaíonn sé i ranganna naíonáin le scéalaíocht agus tosaíonn sé go foirmiúil i rang a haon m.sh. rainn, cluichí éisteachta, pictiúrleabhair, prionta Gaeilge sa timpeallacht
- Tús na léitheoireachta - Tosaíonn an léitheoireacht go foirmiúil i rang a dó. Tosaíonn an léitheoireacht go luath sa scoil in rang a haon mar bhíonn na páistí ag breathnú ar prionta, Gaeilge sa timpeallacht, leabhair mhóra, leabhair bheaga (An Gúm, agus nuacht phearsanta...
- Scileanna léitheoireachta a fhorbairt - téacsanna agus tascanna léitheoireachta, m. sh. scéalta sna leabhair atá in úsáid, fíorleabhair, scríbhneoireacht an pháiste, dánta, rainn, amhráin, léigh agus tarraing pictiúr, cuir abairtí in ord, srl.

(c) Scríbhneoireacht

- Tús na scríbhneoireachta - Tosaíonn na páist sa scoil seo in rang a dó le cóipeáil frásaí agus abairtí bunaithe ar na téamaí, nuacht phearsanta, cártaí, srl.

- Tascanna scríbhneoireachta - m. sh. ailt, scéalta, litir, cárta poist...

- Próiseas na scríbhneoireachta -
o feabhas a chur ar iarrachtaí pearsanta
o ceartú
o foilsiú ó am go ham
o litriú
o gramadach

6. Comhtháthú na Snáitheanna

'Siad an éisteacht agus an labhairt na snáitheanna atá ar siúl ó na naíonán go rang a haon. Sna ranganna eile déanaimid iarracht na snáitheanna go leir a comhtháthú chomh minic agus is féidir sa cheacht.

7. Na téamaí

Tugann na téamaí comhthéacs do mhúineadh na Gaeilge. Roghnaíonn an fhoireann fothéamaí éagsúla topaiciúla atá in oiriúint do shaol na bpáistí ó am go ham.

- Mé Féin
- Siopadóireacht
- Sa Bhaile
- Caitheamh Aimsire
- An Scoil
- Éadaí
- Bia
- An Aimsir
- An Teilifís
- Ócáidí Speisialta
- Módhanna

8. Modhanna múinte

- An Modh Díreach
- Modh na Sraithe
- Modh na Lánfhreagartha Gníomhaí
- An Modh Cioslabhartha
- An Modh Ciosamhairc
- Modh na Ráite

9. Stráitéisí

- Comhrá Beirte
- Comhrá Ranga
- Agallaimh
- Drámai
- Cluichí- m.sh. Cé mise? Fiche Ceisteanna
- Feidhmeanna teanga
- Éisteacht
- Úsáid a bhaint as uirlisí teicneolaíochta éagsúla
- Druileanna
- Scéalaíocht
- Tascanna agus Fadhbanna
- Filíocht
- Seanfhocail

10. Gaeilge Neamhfhoirmiúil

- Úsáidimid an Ghaeilge ag uaireanta rialta i rith an lae m. sh. Ar maidin, am sosa, am rolla agus dul abhaile
- Frása na Seachtaine
- Na múinteoirí ag úsáid na Gaeilge mar theanga caidrimh.
- Teachtaireachtaí as Gaeilge
- Beasanna as Gaeilge

11. Seachtain na Gaeilge

Gach bliain déanaimid iarracht chun seachtain na gaeilge a cheiliúradh mar shampla:

- a. Cainteoir na seachtaine
- b. Céili
- c. Ceolchoirm as Gaeilge
- d. Tráth na gCeist as Gaeilge
- e. Comórtas Ealaíne

12. Pleanáil Eagraíochta

Pleanáil an Mhúinteora

Déanann gach múinteoir pleanáil ghearrthreimhseach agus pleanáil fhadthréimhseach bunaithe ar an gCuraclam agus ar an bplean scoile. Coimeádann gach múinteoir cúntas míosúil.

13. Áiseanna

Coimeádtar na háiseanna i seomra foirne agus ina rang féin.

14.Éagsúlacht Cumais

Déanaimid idirdhealú trí na haidhmeanna a leagtar amach, trí na haiseanna a úsáidtear, trí ghrúpaí agus trí na modhanna múinte.

15.Comhtháthú le hÁbhair Eile

Déanaimid an Ghaeilge a chomhtháthú chomh minic agus is féidir leis na hábhair as a baineann na paistí sásamh m. sh. na hamharcealaíona agus an corpoideachas. Usaidimid ICT; ipads, bua na cainte agus Clár idirgníomhachta.

16.Measúnú

Is cuid lárnach den proiséas teagaisc agus foghlama na Gaeilge an measúnú. Measúnú ar na scileanna cumarsáide éisteacht, labhairt, léitheoireacht agus scríbhneoireacht atá i gceist. Déanfar measúnú ar éisteacht agus ar labhairt go háirithe mar is iad is tabhactaí sa churaclam seo.

- Dír bhreathnú an mhúinteora ar an bpáiste
- Tascanna agus trialacha deartha ag an múinteoir
- Bailiúchán d'obair agus de thionscadail an pháiste

17.Obair Bhaile

Tugtar gaeilge mar obair bhaile ó rang a haon ar aghaidh uaireanta. Téann na daltaí siar ar na rudaí a bhfuil foghlamtha acu ar scoil.

18.Cén tslat tomhais atá ag an scoil chun an plean a mheas

- Leanann ullmhúchán an mhúinteora an plean
- Tuairiscí ón gcigire
- Páistí ag labhairt Gaeilge
- Aiseolas ón bhfoireann, ó dhaltaí agus ó thuismitheoirí.

19.Cur i bhfeidhm

Rólanna agus freagracht

Tá gach múinteoir freagrach as an obair a chur i gcrích.

Spriocdháta leis an bplean a chur i bhfeidhm as seo amach.

20.Athbhreithniú

Pléifear dul chun cinn an phlean go minic.

Athbhreithniú iomlán: 2026/27

21. Daingíú agus Cumasáid

Tá an plean seo faofa ag an mBord Bainistíochta.

Síniú: Maire Bn. Uí Dísceoil
(Cathaoirleach an Bord Bainistíochta)

Dáta: 10.1.2023,

1. Feidhmeanna Teanga:
Feidhmeanna Teanga: N. Shóisearacha-Rang II

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II
Dia duit Slán Slán tamaill Slán abhaile Breithlá sona duit Nollaig shona duit go raibh maith agat oscail é tar isteach dún é tabhair dom Is maith liom Ní maith liom Ba mhaith liom Tá brón orm Tá sé go hálainn Tá Níl Tá mé tinn Seo é Tá ----- ar an ----- Tá ----- sa ----- Tá ----- agam Thit sé Tá ocras orm Tá tart orm	Dia is Muire duit An bhfuil cead agam dul go dtí.... Tá a fhios agam Níl a fhios agam Ar mhaith leat Ba mhaith/Níor mhaith Is fearr liom Tá áthas orm Ta tuirse orm	A mhúinteoir Cad is ainm duit? Cén aois thú? Cén rang ina bhfuil tú? Aris An bhfuil cead agam dul go dtí an leithreas An bhfuil cead agam mo lámha a ní Tá/níl Is breá liom Is fuath liom Ar mhaith leat Ba mhaith/Níor mhaith Gabh mo leithscéal Tá sé go hiontach Tá pian i mo bholg Inné Inniu Tá Niamh tinn	Tá fáilte romhat Conas atá tú? Cá bhfuil tú i do chónaí? Cá bhfuil tú ag dul ar scoil? Cad is bri le? Cad é an Ghaeilge ar? An bhfuil cead agam: dul amach/ dul go dtí an oifig? Is/Ní: féidir liom Tá mé gorthaithe Ar maidin Tá ----- as láthair

Tá sé fuar/fliuch/te/tirim An bhfuil? An maith leat? Cá bhfuil? Cé leis é? ... Is liomsa é Más é do thoil é			
--	--	--	--

Feidhmeanna Teanga:
Feidhmeanna Teanga: Rang III-Rang VI

Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Maith thú Mi-ádh Litriugh ' _____' An bhfuil cead agam: - an clár dubh a ghlanadh - an t-ur-lár a scuabhadh - mo lón a ithe deoch a ól? Tar isteach Ni féidir liom Ba mhaith liom Nil a fhios agam Nílim cinnte Táim cinnte An maith leat...? Is/Ni maith liom Ni dhearna mise é Ceart go leor Tá súil agam	Nollaig Shona duit An féidir leat cabhrú liom? An bhfuil cead agam - an doras/fhuinneog a oscailt? - a dhúnadh dul go dtí and oifig chuna fháil Tóg go bog é! Lá breá samhraidh a bhi ann srl Tá mé ag mothú tinn Cén t-am é?	A Phriomhoide An féidir liom bior a chur ar mo pheann luaidhe B'fhéidir Is Cuma Tar éis tamaill Caithfidh mé Aon scéal agat? Rinne mé dearmad ar An bhfuil cead agam -buideal a líonadh -mo lámha a ní Tabhair dom an _____ Aon seans Tá sé docreithe a mhúinteoir! Cén scór é?	Déan cur síos ar ...

Inné... Lá amháin Dé Sathairn seo caite... Ní bheidh mé ar scoil amárach Cad atá uait? Cá bhfuil tú ag dul? Ar dtús Ansin			
--	--	--	--

2. Frasaí na Seachtaine

1. Dia duit - Dia is Muire duit
2. Seo duit - Go raibh maith agat
3. Go raibh maith agat - Tá fáilte romhat
4. Gabh mo leithscéal a mhúinteoir - 'Sea a Phól
5. An bhfuil Sam anseo? - Anseo / Tá mé anseo / Tá sé as láthair / B'fhéidir go bhfuil sé tinn.
6. An bhfuil cead agam ..dul go dtí an leithreas/deoch a fháil? - Tá / Níl cead agat
7. Más é do thoil é / le do thoil
8. An féidir liom..mo leabhar a fháil? - Is / Ní féidir leat
9. Ba mhaith liom ..pictiúr a tharraingt/leabhar a léamh -Ceart go leor
10. Slán leat - Slán agat
11. Conas atá tú? - Tá mé go maith, go raibh maith agat.
12. Breithlámh Shona duit / Lá breithe Shona duit - Gráma
13. An maith leat? - Is maith liom / Ní maith liom
14. Nollaig Shona duit.
15. Athbliain faoi Mhaise duit.
16. Cá bhfuil tú ag dul? - Tá mé ag dul go dtí an leithreas srl.
17. Céard atá uait? - Tá peann uaim, le do thoil
18. Cén Ghaeilge atá ar 'bike'? - An ghaeilge atá ar 'bike' ná 'rothar'
19. An bhfuil a fhios agat? - Tá / Níl a fhios agam / Níl mé cinnte
20. Cad atá ort? - Tá tart /ocras/ tuirse orm
21. Cad é/í sin? - Isé/
22. Cén sort aimsire atá ann? - Tá sé fuar / fliuch / ag cur sneachta srl..
23. Céard atá cearr leat? - Tá mé tinn / Tá pian i mo cheann
24. Beannachtaí na Féile Pádraig ort - Agus ort féin
25. Seo duit nóta ó mo mhamaí / mo dhaidí - go raibh maith agat

26. Cé leis é? - Is / Ní liomsa é / Is le Sorcha é
27. Cáisc Shona duit.
28. Seo duit an leabhar/glantóir srl.. - go raibh maith agat
29. Cé atá ag an doras? - Tá cailín / buachaill / fear/ bean ag an doras
30. Slán go fóill - slán agus beannacht
31. An mbaileoidh mé na leabhair? Bailigh le do thoil
32. An bhfuil cead againn na cluichí a imirt? Tá/Níl cead agaibh
33. An osclóidh mé an doras? - Oscail le do thoil
34. Tóg go bog é - slán tamaill
35. Cén t-am é? Tá sé a deich a chlog srl.

3. Foclóir:

Mé Féin Mise

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Cé hé tusa? Is mise	Cé hé sin/seo? Cé hí sin/seo? Sin/Seo é/í	Cad is ainm duit? Conas atá tú?	Cén aois thú? Cá bhfuil tú is do chónaí?	Cén rang ina bhfuil tú? Tá graig donn/ súile glas orm Mothúcháin Tá áthas/eagla orm	Is cailín/buachaill mé. Cad is ainm dó/dí/dóibh? Cá bhfuil sé/sí ina c(h)ónaí Tá áthas an domhain orm/ air/uirthi/orthu	Inis dom mar gheall ar do mháthair, d'athair, dearthaireacha, deirfiúracha. Ainmnigh An mó....?	Cad is ainm do do mhúinteoir? Cad is ainm do phríomhoide na scoile seo?

Na Baili Beatha

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
lámh, cos, súil, cluas, srón, ceann, béal, smig, fiacra	glúin, gualainn, méara, gruaig	rúitín, bolg	ordóg, muineál	mo dhroim mo (h) na heasnacha croí mo mhúineal	do shúile a s(h)úile do chuid gruaige a c(h)uid gruaige tóin uillinn méara coise scornach teanga	croiméal feasóg maol spéaclaí	catach díreach gearr

Sa Bhaile An Chlann

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Mamáí, Daidí, Mamó, Daideo, buachail, cailín		Cailíní, Buachailí, deartháir, deirfiúr, aintín, uncail	athair, máthair, seanathair, seanmháthair	duine → seisear peataí	deartháireacha Is ____ an pháiste is sine/óige sa bhaile	mar an gcéanna	tuismitheoirí

An Teach

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
sa bhaile, gairdín, teach, carr, doras, fuinneog,	urlár cistin; bord, cathaoir, doirteal, seomra codlata; leaba, cófra seomra suite; teifís seomra folctha; tuaille, salach, nigh	díon, urlár, doirteal, stól tolg, leithreas, sorn, clog, uisce	seomraí thuas staighre seomraí thíos staighre	simléar díon ar an mbord cithfholcadh foltfholcadh scuab fiacla coir fístéip cuisneoir	teach dhá stór faoin tuath sa charthair bungalow istigh sa teach amuigh sa chlós ráille staighre An t-Am: a chlog - ceathrú tar éis/chun - leathuair tar éis	vardrús oigheann míchnrathonnach measín níocháin folcadán téipthaifeadán pilliúr cuilt folúsglantóir troscán áiléir miasniteoir triomadóir	ar chúl an tí os comhair an tí ar thaobh an tí seinnteoir dlúthdhioscáí teach scoite teach leathscote teach sraithe

An Scoil
An Seomra Ranga

N. Shóisearachacha	N. Shinsearachacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
doras, fuinneog, cathaoir, bord, clárdubh, múinteoir, cófra, leithreas, mála scoile, bosca bruscair	glantóir, doirteal, caic, clog, pictiúr, solas, leabharlann	mar an gcéanna	mar an gcéanna	féilire léarscáil cóipleabhar ríomhaire dialann	cruinneog seinteoir dlúthdhioscaí Is ____ an duine is sine/óige sa rang seomra ranga cíár bán (doras éalaithe)	méarchlár ag canadh, scríobh, buailadh scona bord an mhúinteora solas/soilse ar	lasadh/múchta síleáil ar crochadh ar/ón radaitheoir dallóga

An Mála Scoile

N. Shóisearachacha	N. Shinsearachacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Penn luaidhe, leabhar, bosca lóin	cóipleabhar, scriosán, buidéal, rialóir criáin	ríomhaire	Bosca Peann Luaidhe	bioróir péint leabhar nótaí	leabhar staire leabhar tíreolaíochta/matamaitice Matamaitic Gaeilge Eolaíocht, srl	Tíreolaíocht Stair Ealaín Corpoideachas	trom/éadrom leabhar saothair

Taisteal ar Scoil

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
	ag siúl, sa bhus, sa carr,	ar rothar	mar an gcéanna	Siúlaim le	mar an gcéanna	Rothaigh D'imigh Shleamhnaigh Rith Bhrostaigh Chas Soilse Trácht	Chas Bhuail mé le in éineacht le i m'áonar go luath déanach

Bia Bosca Lóin

N. Shóisearach	N. Shinsearach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
lón, ceapairí, banana, úll, óraiste, milseáin, seacláid, deoch, criospaí, bainne, uisce, im, cáca, uachtar reoite	líománáid cáis, iogart, brioscaí,	ceapaire, ceapairí, barra seacláide, sú oráiste, sú úll	fíon chaora, cáca milis	torthaí súthatalún cairéad cáis liamhás	ceapaire liamháis /cáise/sicín grán rósta cnónna líreacán glóthach	ithim ólaim de ghnáth	Is fearr liom ____ ná ____.

Gréithe

N. Shóisearachacha	N. Shinsearachacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
	gloine forc, scian, pláta, cupán, spunóg	fothchupán, sasar, bhabhla	cruiscín, tae phota	mar an gcéanna	mar an gcéanna	friochtán pota	foirc/sceana/ spúnóga

Béile

N. Shóisearachacha	N. Shinsearachacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
	An Bhrícféasta; calóga arbhair, leite, arán, im, subh, ubh An Dinnéar: sicin, prátaí, pónairí, cairéad, iasc,	tosta, ubh beirithe, feoil, glasraí, torthaí	ispíní, slisín bagúin, ubh friochta, cabáiste, leitís, tornapa, trata	sceallóga borgaire leite tae/caife oinniúin piorraí piotsa	pancóga liamhás cáis anraith milseog	ubh scrofa sú oráiste arán donn biachlár glóthach ciste seacláide píseanna sailéad uachtar reoite mairteoil príomhchúrsa	iógart réamhchúrsa brocaillí coilís toirtín áil uachtar bialann freastalaí subh oráiste stéig bachlógaBhruiseil e glóthach

An Teilifís

N. Shóisearachacha	N. Shinsearachacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Teilifís	Teilifís, ag féachaint ar an dteilifís, cartún, DVD, nuacht	mar an gcéanna	mar an gcéanna	Is é an clár teilifís is fearr liom ná _____ clár ama teilifíse ar a haon a chlog	ar siúl clár dúlra gallúna clár sport	tuar na haimsire trath na gceisteanna cainéal	leadránach ar fheabhas clárcomhrá clárfáisceise stiúideo teilifíse léitheora nuachta

Siopadóireacht

N. Shóisearachacha	N. Shinsearachacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
siopadóir, airgead, siopa milseáin, (c/f bia)	siopa bia (c/f Bia) siopa eadaí (c/f eadaí) Cémhéad?	Ollmhargadh siopa spóirt	Oifig an Phoist stampa litir, siopa nuachtáin	tralaí siopa milseán siopa bréagáin siopa éadaí bÁCús ag siopadóireacht	sóinseáil caor soar scuaine	siopa físeán siopa an bhúistéara siopa glasraí	bláthadóir staighre beo ciseán Céard atá uait? Ionad siopadóireacha

Caitheamh Aimsire Caitheamh Aimsire

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
ag rith, ag siúl, ag léim, ag damhsa, ag snámh, ag imirt peile, ag léamh, ag scríobh, ag éisteacht, ag féachaint, ag caint	ag imirt gailf, ag iománaíocht, ag scipeáil, rothaiocht	ag imirt rugbaí	ag gleachtaíocht ag imirt leadóige	ag scátáil ag luascadh ag iascaireacht páirc slat iascaigh	ag imirt fichille/ mirlíní/ cispheile/ cartaí ag marcaíocht ag dreapadh	ag péinteáil ag scipeáil le téad ag tarraing pictiúr ag tiomáint ag dathú	an réiteoir an cúl báire foireann dornálaíocht snúcaraimirt saor chic ag imirt camógaíochta seomra feistis cúl cúlín cic pionóis ag scíáil foireann na scoile cór na scoile

Bréagáin

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
teidí, bábóg, carr, traein, liathróid, leabhar	eitleáin, loraí ríomhaire	trumpa, róbó, drumaí, giotar, pianó	téadscipeáil, cluiche boird	mar an gcéanna	cluiche ríomhaire		printéir luascán

Eadaí

N. Shóisearacha	N. Shinséarach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
geansaí, bríste, léine, gúna, bróga, stocáí, carabhat, cóta, hata, scairf, lámhainní	eadaí scoile t-léine, sciorta, bríste snámha, cúlaithe snámha, buataisí.	bróga reatha, clogad	bróga peile, geansaí peile, eadaí spóirt, cuaráin, riteoga	cóta dubh gúna fada	crios coróin...	stocáipeile	bríste peile cóta báistí spéaclaí gréine maistir na bhfaiséan

An Aimsir

N. Shóisearacha	N. Shinséarach	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
fuar, te, fliuch, tirim, lá gaofar, an ghrian, Tá an ghrian ag taitneamh,	ag cur sneachta, ag cur báistí, scáth báistí. Tá sé fliuch/tirim srl Tá an ghaoth ag séideadh tuarceatha	Tá sé scamallach fear sneachta liathróidí sneachta	Tá sé ag cur seacha/sioc ceo Tá sé ceomhar toirneach tintreach	leac oighir	Lá breá brothallach/ samhraidh/ fómhair/earraigh / geimhridh atá (a bhí) ann	scamail mhóra dhubha go hard sa spear ag stealladh báistí fliuch báite	sa tuaisceart san iarthar san oirthear sa deisceart Lá stoirmiúil

Ocaidí Speisialta Oíche Shamhna

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
úll, crónna, báirínbreac, cailleach, púca puimcín milseáin	fainne, braillín, masc	báisín usice creatlach	gléasta suas ag tumadh sa bháisín aghaidh fíoil tothaí ar crochadh	an gheallach clóca dubh	tine-chnámh	gléasta mar cnámharlach	sciathán leathair ar crochadh ón tsíléal splancóga lion damháin alla ag bailiú adhmaid

An Nollaig

N. Shóisearacha	N. Shinsearacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
San Nioclás, crann Nollag, stocáí Nollag, Íosa, Muire, Iosaf, Tá San Nioclás ag teacht.	cáca Nollag, maróg, Rudolf, réinfhia, soilse, réalta, bronnánas	litir, Daidí na Nollag maisíúcháin	cartaí Nollag coinnle,	soilse ildaite liathróidí ildaite cloigín aingéal	ar bharr an chraimn cuileann eidhneán drualus bronnánais faoin gcrainn	liamháis turcaí rósta prátaí rósta cáca Nollag	maróg Bethil bachlóga Bhrúiseile Nollagshonaduit/ daoibh Pléascóga Cluiche clár Brat bánsneachta Athbhliain faoi mhaise

Breithlá

N. Shóisearachacha	N. Shinsearachacha	Rang I	Rang II	Rang III	Rang IV	Rang V	Rang VI
Breithlá ----- -- atá ann. cáca, féasta, coinnle	bromntanas	Lá breithe sona duit Tá me sé/seacht (m)blíana d'aois	cóisir carta breithe cuireadh	treoracha Cas a dheis Téigh ar aghaidh cuairteoirí	fear/bean an tí Táim __ mbliana d'aois	mar an gcéanna	Coinnle ar lasadh

4. Gramadach:
N. Shóisearachach-Rang II

N Shóisearachach	N Shínsearachach	Rang 1	Rang 11
<p>Tá ... agam. Níl ... agam isteach ar sa</p> <p>*Verbs that the children should hear regularly and be encouraged to use so as to be familiar with them:</p> <p>Cuir D'oscail Dhún Taispeáin</p>	<p>Is maithliom Nímaithliom Ba mhaithliom Tá ... orm Níl ... orm amach faoin ag (agam). Tá ...agam</p> <p>*Verbs that the children should hear regularly and be encouraged to use so as to be familiar with them:</p> <p>Nigh Tóg D'ól Ghlán Thit Bailligh</p>	<p>Támé go maith Nílmé go maith B'fhearriom. Is fearriom Níbhfearriom. agam/agat dom/duit isteach/amach</p> <p>*Verbs that the children should hear regularly and be encouraged to use so as to be familiar with them:</p> <p>Bhris Dhúisigh Ghortaigh</p>	<p>ar an + urú ag an + urú faoin + urú sa + h mo/do/a + h/a agam, agat, aige, aici dom, duit, dó, dí liom, leat, leis, léi duine, beirt, triúir...deichniúr</p>

Gramadach:
Rang III-Rang VI

Rang 3	Rang 4	Rang 5	Rang 6
<p>Briathar + duine + ... a ... a chlog D'fhéach ... ar D'éist ... le san + a e i o u inashuí/inasúí agam...aici dom....di liom...léi orm...uirthi uaim...uaithe</p>	<p>istigh/amuigh sa bhaile/abhaile Rug + ar Ghlaoigh + ar mothúchán + ar ag teastail ó... BriathraRialta - AimsirChaite: CéadRéimniú (B. Aon Siolla) Dara Réimniú (B. DháSiolla) Foirmeanch Dúilteach Ceisteach ag comhairrudaí (m. sh.: aonbhlian) Caol le caol; leathan le leathan AdíachtShealbhach mo, do, a, ár, bhúr, a FoirimRéamhfhoclach ar, le, ag, do, as, ó (iomlán: orm...oraibh srl)</p>	<p>Briathra Rialta: CéadReimniú (B. Aon Siolla) Dara Reimniú (B. DháSiolla) Briathra Neamhrialta Foirmeanch, Diúltach, Ceisteach Ordú, Fréamh FoirimRéamhfhoclach ar, le, ag, do, as, roimh, faoi , ó (iomlán) An + urú An + Séimhiú An tAinm bhriathra - ag gearradh, ag séideadh óscomhair, faoin, istigh, sa, srl.</p>	<p>Dul siar ar Briathra Rialta: CéadReimniú (B. Aon Siolla) Dara Reimniú (B. DháSiolla) Briathra Neamhrialta Foirmeanch, Diúltach, Ceisteach Ordú, Fréamh Briathra - Ceisteanna agus freagraí (m. sh: Cé a bhris...Bhris) CaintIndíreach Thug + do/don An/Is/Ba m(h)aithe + le Cuir/mothúcháin + ar Thosaigh + ag Thóg/ag teastáil+ ó Thit/Bhain + de FoirimRéamhfhoclach roimh, faoi , ó (iomlán) réamhfocail + an + urú suas, thuas, anuas síos, thíos, aníos Cénfáth... mar contrárachtaí</p>

5. Ceisteanna

N Shóisearach	N Shinsearach	Rang 1	Rang 2
<p>Cétusa? Cé leis é? Conas atá tú? Cé atá ann? An bhfuil? Cá bhfuil?</p>	<p>An maith leat? An féidir leat?</p>	<p>Cad is ainm duit? An bhfuil cead agam dul go dtí an ...? Céard atá cearr leat? Cad is fearr leat? Cén aois tú? Cén rang ina bhfuil tú? Ar mhaith leat?</p>	<p>Cá bhfuil tú i do chónaí? An raibh? An bhfuil ...ort? Cé mhéad? Cad atá uait?</p>
<p>Rang 3</p>	<p>Rang 4</p>	<p>Rang 5</p>	<p>Rang 6</p>
<p>An bhfuil ... tinn? Cá bhfuil tú ag dul? Céard atá á dhéanamh agat? Cé? Cá? Cár? Cad? Céard? Cén fáth? An ndeachaigh? An ndearna?</p>	<p>Cad a tharla? Cathain? An bhfaca? Cén t-am?</p>	<p>Conas? Cén chaoi? Cén? An módh? Cá bhfios duit? Meastú?</p>	<p>Dul Siar</p>